

TELEGRAFUL ROMANU.

Nº 88. ANULU XV.

Telegraful este de done ori pe septembra : joi și Dumineca. Prenumerata se face în Sabiu la spedirea foie pe afară la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către speditura. Pretinul prenumerației pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte partii ale Transilvaniei și pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8. fl. era pe o jumătate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. și terii straine pe anu 12 pe $\frac{1}{2}$ anu. 6. fl. v. a.

Inseratul se plătește pentru între 1 ora cu 7. cr. și rulă, pentru a doua ora cu $\frac{5}{2}$ cr. și pentru a treia repetitie cu $\frac{3}{2}$ cr. v. a.

Sabiu, in 214 Novembre 1867.

Evenimente politice.

Sabiu, 1 Novembre

Dupa ce s'a terminat disputele cele lungi in dieta pestana asupr'a votului de incredere său ne-incredere pentru ministeriu, resare in senatul imperial o cestiune in adeveru interesanta : Cestiunea delegatiunilor. Pâna acum suntu numai consultari pregatitorie și numai mai tardu se va luă in desbatere in senatul imperial. Starea cestiunii este pâna acum acăstă : comisiunea cărei e inconditiata afacerea acăstă a elaboratu unu proiect, dupa carele membrii delegatiunii sa se aléga din plenul senatului imperial; iéra regimulu are altu proiect, dupa carele membrii delegatiunii — se intielege de dincolo de Lait'a, — sa se aléga de grupele dietali. — Ministrul Beust sa fia aternatu remanerea sea in ministeriu de primirea său neprimirea proiectului regimului. — Dupa sciri mai dincöce se aru vedé ca din iusii membrii comisiunii, din sinulu cărei au esită proiectul celu dintâi suntu multi cari stau gală a renuntă dela votulu loru din comisiune și a se alatura lângă celu alu regimului.

Cestiunea acăstă o vedem discutata și de semi-oficiose ung. și translaitane cu interesu. Ele si netediesc barbile un'a la alt'a și gonesc temerile acelor, cari incepura a capetă frica ca in delegatiunile aceste partea ung. va fi invingetória prin majorisare și asiá greutăatile finantiarie cele mai mari le va purta totudéun'a partea cea invinsa. „N. Fr. Bl.“ vede in delegatiuni acelu templu in care ostilitatea intre națiunități va incetă, pentru ca aci voru fi reprezentate numai principiele generale ale sia-cărui cetătiu alu statului și asiá ori-care candu va intră in trensulu (templu) va treboi sa se desbrace de colorile și portulu naționalu.

Dupa scirile de mai inainte astădi va sosi Maj. Sea in Bud'a-Pest'a.

Despre resultatele politico-diplomaticale ale caletoriei Imperatesei la Parisu, impartăsesce o fóia engleză „Pall. Mall. Gazett“ urmatorele :

Imperatul Austriei a parasit Parisulu fără a luă engagiaminte. Bar. de Beust s'a sfîtu de deobligamente cu deosebire dela caletoriile ase la Londonu incocé, unde toti barbatii de statu englezii suntu fără incredere in politie'a lui Napoleonu, lipsindu-i stabilitatea. Ministrul de Beust nu a putut combatre pre ministrii englezii, afandu imparăstirile ministrilor Rouher, de Moustier și Lavalete neconsecutive. — „W. Abdp.“ deminte scirea acăstă a ei aceea, ca ea se baséza pre presupunerii nedrepte.

Suprimarea cestiunii Romei la Tivoli și Mentan'a, unde se dice ca trupele franceze cu puscile cele hónore numite chassepot au decisu lupt'a, — are urmări triste. Ea resufla in demustrationi resculatorie contra regimului italianu in Milanu, Pavi'a, Turinu Comos. a. m. d.

Trupele franceze se dice ca au ocupat acum și Viterbo și Velletri, și alte puncte marginasie.

Despre conferintăa européna dice „N. Al. Ztg.“ ca aceea numai atunci va fi cu putintia, candu francezii se vor lasa de ocupatiunea statului papal.

Dupa fóia citata pertratrările intre statele de media-ds germane și federatiunea nordica iéra se voru incepe.

Despre Romanii a ceteriu, ca Ioann Brasianu a sositu la Bucuresci, și ca aru fi denumitul ministru de finantie. O versiune a Pressei spunea dilele trecute despre eventualitatea unui ministeriu Co-galnicén - Bratiianu.

Universitatea națională.

Sabiu, 1 Novembre. Alaltaeri s'a deschis Universitatea națională sasescă. Deputatii in sessiunea de fată suntu : din Sabiu: Ios. Schneider și Gustav Cap; Brasov: Franz Brennerberg, Fried, Wächter; Seghișoara: Fred Müller, Stefan Theil; Bitritia: Carolu Flugger, Carolu Klein; Mediasu: Eduard Iosefi, Daniel Gräßer; Sabesiu: Mich. Hirsch, Carolu Leonhard; Cohalmu: Dr. Gusavu Lindner, Franz. Schreiber; Cincu mare: Allwill Capessius, Ioann Welter; Nocrichiu: Lud. Herbert, Lud. Bertles; Mercurea: Gustavu Wendel, Ioann Hannia; Orestia: Ignatius Nagy, los. Schuller.

Siedintă prima s'a inceputu la $10\frac{1}{2}$ ore inainte de amédi cu o cuventare de deschidere din partea comitelui național, in carea espune fazele sistării conflussului din anulu trecutu și ceeace s'a urmatu dupa aceea spre inlaturarea pedeciloru pâna la redeschiderea presenta.

Dupa acăstă respunde oratorulu universitătiei St. Theil multamindu in numele conflussului pentru neobosintă comitelui intru a delatură pedecile deschiderei.

Deputatii se provoca acum a se dá credentiale. Siedintă urmatore va fi mâne.

De pe malul Mureșului
in 9 Novembre 1867.

Dle Redactoru ! Binevoiesce a dá publicitatile urmatorele pasagie :

Comitetul comitatense din Comitatulu Turda si-au tinut ierasi siedintele sele in 28 și 29 Octobre a. c. dupa unu intervalu de trei luni; obiectul de capetenia a desbaterilor au fostu salarizarea perceptorului și a controlorului domesticulu comitatense si urearea platilor amplioatiilor alesi. Eata obiecte interesante atât pentru ingreunarea sarcinei poporului cătu și pentru usurarea traiului amplioatiilor !

S'a otâritu a se propune ministerului salariarea perceptorului cu 700 fl. a controlorului insa cu 500 fl.; acum'a intrebă pentru ce acestu personalu cu altă plata ? candu Comitatulu inca n'are nici un'a casa domesticala ; pentru ce acestu perceptoratu ? candu perceptorate regesci avemu in tiéra ; au e acesta prognosticul, ca se voru sterge cele-lalte perceptorate regesci, că cu incetul sa devina si finantie in eschisiv'a proprietate a aristocratilor privilegiati. De nu e acăstă , sum in contr'a infinitării acestoru perceptorate, din cauza, ea se prea ingaeunéza vîstieria statului, cu crearea de plăti noue, cu crearea de oficiuri noue, cari nu aducu nici unu folosu Comitatelor, pentru ca tragedrea de plati de 700+500 fl. = 1200 recere celu putinu unu capitalu de 20,000 care trebuie sa fie in cass'a Comitatelor spre administrarea loru, care capitalu insa actu lipsesc; au dora de spatele poporului prin ureare de dare sa se tragă platile acestea ?

Sa mergemai mai departe ; s'a otâritu urearea platilor a Presedintilor dela 1000 la 1200, a Vice-spanilor dela 700 la 1200, a asesorilor judecatorii dela 700 la 800, a solgabiraielor dela 500 la 700 a adjonitelor de Solgabirale dela 350 la 400, si a asesorilor orfanali dela 200 la 800 ; Solgabirale sa fia insa indreptălite a lucră si in cause de controverse, care taia in sfer'a unui jude singulariu, firesce tôte acestea numai dupa aprobația ministeriului.

Eu pentru aceea nu me miru, ca se ureca platile amplioatiilor, pentru ca celea de pâna acum nu-su prea indestulilorie pentru sustinerea unei fa-

miliie, și pentru ca fatia cu lucrurile importante și multe, care le are de a le seversi, platile suntu prea mici, și pentru ca stau in disproportionare mare cu lefile cele mari din Ungaria, și in specie cu lefile comitelor supremi ; — me miru insa, ca magiari facu propunerea acăstă, acei magiari constitutiuni, cari strigau sub regimile trecute asupr'a platilor amplioatiilor și vorbeau inca despre miciorarea platilor, că sa nu se immultișca birocatismul; și ore pentru ce acăstă intorcere la alte idei ? pentru ca ei au frênele guvernului din susu pâna in josu ? pentru ca mai toti din sinulu loru suntu alesi de amplioati ? si dora acum'a gurile acelor suntu astupate ? Adeca din această dati inveniatura, ca de un'a parte sa nu ve credem in nimic'a, de alta parte ca numai atunci vreti sa sciti de constituție, candu e puterea in man'a voastră, candu au fostu insa in man'a noastră(R.), că sub regimulu trecutu, atunci n'ati vrutu sa sciti de constitutionea cea adeverata ; togm'a pentru aceea neati si stersu legile din 1863, care inca ne-au mai datu garantia de existenția națională si ne deschidea calea si noue spre un'a autonomia națională, ca se nu pretindem cum-va cu voi in egala proporție a fi reprezentati la oficiuri.

Aceea putinu ne mangaia, ce dice, M. P. intr'unu numeru alu seu, ca in lunele anului venitoru Ianuarie si Fauru se voru regulă dicasteriale finantale si in Transilvan'a, incătu impiegatii, cari n'au potutu inveniă limb'a ungurescă pâna atunci, voru fi inlocuiti cu indigeni, pentruca, deca numai acei impiegati, cari nu sciu ungurescă, se voru delatură din cauza ca toti vreau a scii ungurescă de-si nu sciu, si in personalstandesausweis figurăza că atari, cari sciu ungurescă, numai si numai se nu-si perda oficinile; dura chiaru deca s'aru si delatură toti acei straini din oficiurile finantiale, ore inlocuirea loru prin indigeni atinge si pe romani, adeca pune-voru romani baremu in proporție egala cu celelalte naționalități in oficiurile finantiale ? Eu nu credu ; procederile magiarielor de pâna acum'a din cele mai multe parti nu ne iarta a crede asiá ce-va. E dreptu, ca ministeriulu pâna acum'a n'au făcutu atari pasi, care sa ne faca a nu mai crede in nemicu, dura tacerea ministeriului la protestele cele multe ale romanilor la alegerile ilegale din comitate, ne insista tema, ca tôte ce facu magiarii p'aci, asta comprobare la ministeriu, nerespectandu pe romani. — Ori si cum se voru calca dreptnile si se voru nebagă in séma justele pretensiuni ale unei națiuni, națiunea aceea si va radică vocea sea ori si candu si va strigă — si nu va incetă a strigă dupa dreptate, pâna candu i se va face dreptate ! Desavuēze asiá dura ministeriulu temere nostra, resolveze protestele romanilor, caseze alegerile ilegale si renduiésca atari alegeri, la cari romanii se fia scutiti de satirele alegerilor trecute — si egali indreptatiti; scota pe toti strainii fara neci o conditie din tiéra si inlocuēsca-i cu romani in proporție egala cu celelalte naționalități, si deschida calea de organizare si in scaunele sesesci, in atare modu, că saia si națiunea romana respectata, — că se nu cadem in ișpita a crede, ca romanulu e bunu a purta sarcinile tierei, dura la beneficiurile ei n'ore parte !

Că ministeriulu inse se pôta procéde asiá cum dien, că ministeriulu se credea, ca acestea tôte susatinse pretensiuni suntu vocea națiuni, aru si bine că sa incete tôte hulibile, tôte defaimările personale aruncate prin foile publice asupr'a personalor distinse ale națiunei nostră, aru si bine că tôte foile publice ale nostră sa-si tina de cea mai santa deținția a nu concede publicarea atâtoru articuli caluniosi si intre membri națiunei desbinare producători, pentruca se ajungem la o solidaritate naționale la un'a actiune comună spre eluptarea drepturilor nostră calcate ! Se fia pace intre noi ! sa ne

Iertâmu unulu altui'a si sa ne instrâmu eu totii sub standardul natiunei, inschimbandu-ne liberu pare-riile, si alaturandu-le acelei'a pareri, care va avea majoritatea. — Câci altmintrea déca nu ne vomu a-junge scopulu, apoi nu mai a nôstra va fi vin'a!

De sub dealulu lui Racoti, 6/11 1867.

Sum detorii in interesulu adeverului a radică cuventu locm'a de aici si din tinuturile acelea, care potu dă informațiuni mai sigure in respectu proceselor urbariale portate de dl Dr. Ratiu pentru Mesterhaza si Toplita, si speru, ca on. Redactiune carea e cunoscuta p'aci de imparitala, nu-mi va denegă publicarea acestui articlu, de-si a-ti binevoitu a dice, in nr. 85 la finea corespondintei lui T..... u ca „numai pentru observari personali inchideti colonele“; pentruca eu me voiu tîne strensu de objectu, de acel objectu, care inca nu s'a atinsu neci de corespondintele E. M. din Clusiu in nr. 84 neci de „cersitoriu“ in Gaz. Tr.; pentru acestea mi se potu deschide colonele *).

Precum ne-au indignat pre intelectuali din jurulu acest'a manier'a „cersitoriu“ din Clusiu, acatiendu-se inca si de on. Redactiune, ma inca si de persoane mai inalte, care st'au peste ori ce partide, pre atat'a ne-au si surprinsu si intristatu corespondintia din Orescia a lui T—u din nr. 80 in respectu la advacatului Dr. Ratiu fatia cu locitorii Mesterhaza si Toplita, pentruca se publica fara negi o socotela cuvinte adunate de pe strade din gura unui si altui inemicu personalu a advacatului, neadeveruri lendentiose, minciuni grosolane, precum e aceea, ca „dela locitorii din Toplita, Mesterhaza si Cuesdinu a luat sume mari, pentru ca sa le pôrte procesele, in care erau incurcati cu Dnii pentru munti, procesele suntu perduite etc. si de alta parte etc. banii.“

Cine ti-au spusu Dle T—u, ca procesele susatinse suntu perduite? Cetit'ai vr'odata actele acestor procese? Neci informatorulu Dtale neci Dta nu scii starea lucrului, pentruca procesele susatinse nu suntu perduite, ci tocma la starinti'a neobosita a Dr. Ratiu castigate, adeca nu dupa cum au fostu petitulu, ci impacate la o cantitate favorita, dara asi'a iucatul ambe părtilor trebue sa fia indestulite, pentruca in tempurile ceste critice nu era altu ce-va mai cu scopu a se putea face pentru poporu, in asa cause controverse.

Mai multi.

Cele ce mai urmara, fiind curatul personalitatii, afara de pasagiul carele arata neplacerea pentru a-

* Insa numai pentru acestea.

R.

tacarea barbatiloru natiunei,— ne-amu vediutu constrinsi ale trage cu cerus'a, consequenti cu nota nostra din nr. 85.

Cuventarea D. Hurmuzachi,

(Inuita in sedi. din 21 Oct. a sen. imper.)

(Capetu.)

Insa chiaru pentru ca statulu tocmai acolo s'a retrasu, unde nu trebui sa se retraga, pentru ca pentru unu grante de linte a datu bunuri regale, pentru ca elu nu a castigatu scutire ci despăciorare pentru ai sei, pentru ca elu, in fine, a primitu in liniște abusuri dela unu clerus poterosu, si tocmai acest'a dede lovitura de morte desu numitei legi de tratate in parerea publica si in consciintia sfacârui nepreocupat. Dara intr-o tiéra constitutiunala trebuie sa portam totudin'a conta cu opinionea publica, iera deosebitu atunci candu ea nu e numai productu alu orilor dintr'o dì, nu numai unu clopotu momentanu, ci candu are de baza o ora invincibila, o atare ora care si in contratulu celu mai tare ce-lu cunoscce pre pamant, adeca in contratulu de insuratiune, trage dupa sine — precum pre bas'a dreptului canoniciu asi'a si pre a dreptului civil — de-si pote nu despartire totala, celu putin ur'a temporala.

Atatea contradiceri asi'a de momentose si atatea desgoliri nu le voru astupă de ajunsu prin desvinovatiri, fia ele macaru subscrise de 25 apatorii, si inca pre atatu de cetezatorie, ba in astfelui de casuri se dau mai lesne sapte, pre cari in dilele din urma le veduriu cu ochii ca aperatori stricte causei atacate multu mai multu decatua atacatorii insisi.

Forte arare ori barbatii cari, amesuratul chiamarei loru aru trebui sa fia apostoli de pace, au vestitul asi'a de putina pace; a rare ori au iritatu barbatii asi'a de tare sufletele poporului, a rare ori au atiliatu ei asi'a de tare dispusetiunea neamicala intre poporu, precum au facutu acest'a acei aperatori cari, incungurandu calea constituunala, s'au adresatu nemijlocit catra monarchulu absolutu.

Dara a rare ori a fostu infruntare mai cuvintioasa ca aceea pre care ei si-o castigara in publicu. Ei voiau ca poporul sa fia lovitu cu petru'a absolutistica, fusera insa indrumati a lifera pane constituunala.

In urmarea acestoru premise, deca — dupa opinionea mea — este permisiva o schimbare in acesta lege de tratate, prin puterea legelativa, atunci acest'a are sa fia numai asi'a, pre catu dreptulu de legelatiune permite senatului imperial si incatul drepturilor regale ale statului, cari prin acesta lege

suntu pre nedreptu msrginite, voru pretinde ca sa se restaurede in indeplin'a loru validitate. Numai atat'a, dara nici o linia mai departe, n'avemu sa mergem cu schimbarea. In unele puncte cari atingu teritoriul nostru amu puté bombardá in intarituri; dara a derimá de totu, asemenandu-le cu fat'a pamantului nu ne e permis. Nesmintit u ca suntemu prea competenti sa revindecâmu din aceasta lege ceea ce ni s'a fostu luatu in modu nelegal. Dara perdemu competitia candu este vorba ca drepturile si libertatile bisericiei, cari suntu permise prin ratiune, basate pre dreptulu statului si cari suntu recunoscute de pulerea statului precum in forma de tratatasi si in forma de lege, sa se lapede si despecteze numai pentru ca paru a fi amestecate cu alte decisiuni ale tratatului, cari (decisiuni) nu se potu sustiné, si prin urmare suntu de eliminare. Cu alte cuvinte: noi potem revede acesta lege, dara a o anulá nu ne este permis.

Din acestu punctu de vedere resulta dara urmatore deslegare a cestiunii premergatorie: Indreptaticea senatului imp. este de ajunsu basata si deplinu suficienta pentru a consultá si deliberá propunerile asternute de lege in caus'a relatiunilor scólei catra biserică si in caus'a modificatiunilor ce aru fi de facutu in legea de casatoria. In contr'a, senatului imperialu nu e nici decum competente a face schimbări in acele decisiuni ale legei de tratat, cari nu cadu in sfer'a sea de legelatiune si nu o ataca pre acest'a, si cu atat'u mai putin este competitie a suspende. Candu ref sâmu vatamari de dreptu ce cadu pre teritoriul nostru, neferim de alta parte sa nu vatamâmu si noi pre altii. Pentru aceea nu tînu a fi competitie senat, imper. sa consulte despre proiectul lui Mühlfeld: nsa se suspinda Concordatul, si sa-lu accepteze. Dara deca acesta proponere a avutu de scopu sa urgeze deslegarea definitiva a crisei, atunci si-a ajunsu scopulu intr-atat'a si numai in acestu inteleisu amu spriginitu eu si, deca nu me inselu, si majoritatea casei proiectul la asternerea lui. Adeca se cugeta a face cunoscutu in publicu pre a carui parte va trece acesta casa canda spre nebucuria si spre neasceptare s'ar intempla o desbinare intre puterea statului austriacu si a bisericiei catolice, o desbinare, la care, dorere, ne-au pregatit de ajunsu adres'a episcopiloru.

Sa inaltâmu drapelul dreptatiei, a pacel, ce zace pre elu si a moderarei, sa dovedim ca nici decum nu meritâmu a fi numiti neamici bisericiei, pentru ca noi cerem inderetru drepturile regale ale statului, pre cari dens'a si le-a insusitu fara baza legala.

Sa ne resbunâmu asupra contraciloru nostri

Óre crinul celu d'antâiu resaritul, candu se descépta natura din somnulu de ierba nu-i dulce? nu-i incantatoru? la privirea lui nu-ti bate rapide anim'a in sinu?!

Ce chipu angerescu avea Floric'a! — Unu bobocelu rumenu de sarutările ditorilor nu potea fi asa de dragu, asa de fermecatoru ca ea!! —

Rafaelu!... Angelo!... Titianu! voi genii, ce seiáti furá colorile edemului! — aretatii-ve inca odata din eternele vostre locasie!! — Veniti cu penelulu vostru blandu! veniti si priviti-i ve chipulu! inspirati, ca-i déma de admirare!!!

Priviti-o bine! beti farmecul ochilor ei! inbetati-ve de albetiele sinului virginu, si in dulcea-ve ametite se rogati pe Ddieu sa ve lase sa mai treiti inca odata!!

Ati dice: o! cerule indurate! mai da-ne incodata vieti'a, care ni-o ai luat; caci Lucretia! frumeti'a si odorulu din cunun'a muieriloru traiesce! — a esitu din grópa sa farmeece lumea! a esitu se mai rasipe unu imperiu!!...

Si orfan'a Florica era numai o satena.

Dá, o satena frumosa, blanda ca turturic'a; catu toti omenii din satulu ei o aveau draga — se intlege afara de unele fete...

Candu trecea pe ultia toti feierii satului prijeau dupa ea si suspiná. — Floric'a nu-i baga in séma, ci numai le multiomea dandu-le „buna din'a“ si trecea. —

Dara era unulu in satu, Dómine! cum umblau fetele dupa elu — elu neci ca se uită la ele — fara numai dupa Floric'a — i se rumpea inim'a. —

Ionutiu lui Petru era unu feieru prea frumosu si voinicu — decatua Floric'a sa nu-lu bage in séma. —

Se iubea Floric'a si cu Ionutiu — dar precum mai totu deun'a, parentii erau contrari — Dómine! caci mai aveau de suferit u betii teneri — si cum umblau sa se intalnesca pre ascunsu de fric'a bertraniloru!

N'aveau pre nimenea in lume sa-i partinésca, caci unulu — fratele Floricei s'a fostu dusu militaru acest'a-i mai intelneá candu si candu la olalta. — Acum insa era destulu de paditi. —

Amu lasatu orfan'a frumusica pre cale, venindu din campu — acasa. —

Unu stratiu de flori d'albe; era veritu dupa cingatorie si ore pentru cine le-a strengu?

Cerulu serei schinteiá de radiele aurie, sole sôrelui.

Flutureii cämpulu pe aripleloru aurite, sbo-raru dela o lilia, la unu crinu, si siopotindu-le cu doru, le furau caci unu dulce serutatu — le furau si zimbindu fluturá mai departe. — Unu flutureu pribegita, despicandu aerulu cu finele lui aripi trecea, chiaru pre lângă urechi'a Florei, ce se pleca se plegesca floricele de cämpu... si imbetatu de rale ei frumseti i fura o serutare de pe budisiorele pirguite.

Atunci Floric'a tresare, rumenandu-se si striga fluturelului, ce se prepadi prin aeru: Ai! tu draculetiule! si tu scsi furá... aci si opri de odata groiulu si o noua unda de rosiertia ce se respondi pre obrazulu ei, areta ca ce cuventu a suprimatu?...

Eu gandeau ca numai Ionutiu! dragulu meu Ionutiu scia!... Si apoi se scia Ionutiu! ce gelosu aru si elu pe tine! — Dar eu i voiu spnne!...

Dupa catu-va tempu Floric'a ca si cum nu s'ar si intemplatu ne-mie'a iera porni la drumu. —

FOLIÓRA.

Pester'a negra...

nuvela originaria

de

Leonid'a Grigoriti'a jur.

I

O nôpte de lacrimi.

Sórele apunea mandru si o bôre desmer-danda, suflá preste campiele smaragdine, ce purpurate de rumen'a zare — a sórelui apunatoru, si opteu unu dulce remasu bunu dilei....

Lucratoru, obositi de arsiti'a dilei, intornau cantandu doine — doine dulci — catra casele sele. —

Si Floric'a inca vinea, dara singur'a, departata de ceta lucratoriloru, plegindu, ici, colea cate-o flóre — vinea cantandu cu gele si cate-odata i se furisia o lacima, mandra ca róu'a diminetiei pe crinii fragedi, din ochii ei cei negri, ca mur'a cämpu'lui.... astfelu si aur'a noptiei trece preste calcele si plaiuri susurindu, cu siópte plangatóre, blandele frundisioare; — astfelu si optesce flórea brendusiei... candu pe fati'a ei albióra, ca spum'a laptelui se furesidia cate unu picuru de rousiéra....

Si vai Dómine! mandra era Floric'a! — caci si ea era o flóre, abia in florita de siese spre diece primayeri!

prin aceea ca le respectam pretensiunile loru legale si ca i speram de ori-ce indemn sa-si fau-reasca arme contr'a nostra din ore-care necompetinta a nostra. Seu n'aru fi contra logicei, o contradicere intre noi insine, candu noi de o parte in proiectulu lui de lege despre drepturile generale fundamntale ale cetatenilor in art. 15 recunoscem orenduire si administratiune nepeadenta in afacerile sele pentru fia-care biserica recunoscuta, de alta parte amu voi sa returnam tocmai acele con-tielegeri ale bisericei catolice, facute cu statul, ce s'au mijlocit chiaru in privint'a acestorui afaceri interne, in acele puncte cari amesuratu parere nostra si amesuratu determinatiunei nostre proprie nu zacu in cerculu legalatiunei nostue ?

Sa dâm bisericei ce e a bisericei, si sa ne ferim de abusuri, mai tare, candu refusam abusi straine din sfra nostra. Sa rupem din acelui tratat solen numai ce este neincungjurat de lipsa, dura nici unu peru mai multu, caci pre eluzace subscierea unui monarhu caru'a de siguru i va fi forte cu greu a despecta ceea ce a subscrisu, a unui monarhu, dicu, caru'a de nou i detorim multiamire adanca, pentru ca pre cei ce in tempulu mai nou s'au adresat intre elu si poporu, i-a respinsu cu resolutiune, si pentru ca barbatiloru cari cauta sa afle in densulu unu domnitoru absolutisticu, s'a representat pre sine insusi, dupa tota forme de lege, ca regentu constitutiunalu. Unu astfelii de monarhu sa nu-i ingrenam ocuparea domnirei constitutiunale, pre care elu a primit o numai cum beneficio inventarii.

Dupa convingerea mea deputatului, dl prof. Herbst, si, in concordanția cu elu, comisiunea confessională ei singuri au pasit pre calea unica si drepta, permisa si de lege si in politica. Eu tin ca numai pre acesta cale se potu mai bine pestra si asigură precum drepturile, interesele si demnitatea acestei case asia si drepturile, interesele si demnitatea coronei si, in fine, si cele ale bisericei catolice.

Nu potu incheia mai bine, mai cu demnitate si mai su succesu decat cu cuvintele ce reprezentam comunitatea comunala a capitalei Cernauti le adresam a cestei case in petitiunea amintita. De ore-ce eu citezu cuvinte straine, mi permitu a ruga pre dlu presedinte sa mi se ingadu a cetei incheierea a celei petitiuni. (Cetesce): „Inalta casa a deputatilor ! Se poate ca este infocata disputa cu puterea custatorie si venjosa opusetiunea contrarilor intru delinerea prerogativelor castigate. Dara poporului Austriei are incredere in reprezentantii sei, cumca ei voru ave curagiu si putere sa intreprinda lupta in care milioane le dorescu invingere, lupta

in care vine la intrebare esistint'a patriei comune, si sa o sfersiesca invingatori.“

Domnilor ! luptele se castiga, dura se si perdu, si poate fi ca puterea sortiei a rezervat invingerea asupra causei nostre pentru unu venitoru mai in-departat. Dara chiaru deca amu cadu in lupta si amu perde tote, totusi ceva nesamtinu ne va ramane nerapit si neverdutu, adeca onoreea ca ne-amu luptat eroicesc si cu zelu pentru o causa mare si drepta. Victrix causa diis placuit, sed victa Catoni ! (Bravo ! Bravo !)

Principalele române unite.

Bucuresti 27 Octobre 1867.

Ambele corpuri legiuitoré n'au finit astazi siedintia nefindu completu Nr. DD. deputati si senatori. Afara de causele ce au putut opriri pre onii din DD. deputati de preste Milcovu a fi presenti, cause pre cari inca nu le cunoscem, s'a observat ca mai potu si si alte cause nascute din spiritul ce predomină pre cei dela putero de a ajunge cu ori-ce pretiu la disolvarea corpuri legiuitoré, de-si prn o tactica lesie de inteleisu au respondit in publicu (verbale) asecurarea ca nu voru fi disolvate. Un'a din probele ce putem aduce pentru acesta este ca astazi deputatii din partitul guvernului cari au fostu presinti Mercuri astazi au fostu absenti; si cu atat mai multu acesta a de observat ca insusi deputatii Capitalei nu s'au vedint la camera, lucru ce proba pana la evidența planului de a compromite esistint'a acestorui corpuri. Pentru aceea, noi ne putem a indemna indestulu pre on. DD. deputati independenti a merge in tota dilele la camera ca sa nu dea ei insii arme in manile politicei ascunse a guvernului. („Romanu dela 29 Octobre reproba assertiunea acesta a „Natiunei“ si dice ca deputatii de fatia din partid a Romanului toti au luato parte; nu insa toti amicii politici ai „Natiunei.“ R. T. R.)

Lectorii nostri voru fi observati in mesagiul Princiarie ca de-si guvernul amintesc corpuri legiuitoré luară in consideratiune a mai multor cestiuni, insa credem ca, ca si noi, voru fi apreluat ca singurul obiect ce e de natura de a fi pututu indemnă pre guvernul a le convoca in sessiune estraordinaria, cu 20 de zile inainte, este numai intempiarea tendintelor de separatismu, si prin urmare punerea in lucrare de urgentia a calorilor ferate in partea de preste Milcovu; opera asta de simtita si atat de necesaria intereselor si prosperitatii avutiei nationale in genere si in particularu a Moldovei. Si motivul pentru care a-cesta opera mai cere inca urgenta e ca Austria a

se apropia cu calea ferata spre frontier'a despre Bucovina; si a nu ne grabi sa intindem aca linia in Romani'a este a ignoră despre interesele si prosperitatea avutiei nostre natiunale.

Acesta fiindu obiectul unicu alu convocarei corpuri legiuitoré, suntem in dreptu a spera ca DD. deputati se voru grabi a intră catu de indata in esamirea projectului de concessiune, care nu cere amanare. Nu cunoscem conditiunile cu cari aceea compania ce lucrăza calea ferata dela Lemberg la Cernauti voiesce a se angajă, credem insa ca ele nu voru fi mai impovaratore ca acele catre Austri'a si decatul acele ce s'au mai presentat alta data seu s'aru fi presentat deca guvernul aru fi facutu apelul la alte companii. Ori-cum insa noi ne basam pre patriotismulu DD. deputati si lasam dura la a d-lorū apretiare cestiunea conditiunilor, marginindu-ne numai a dorii ca inainte de tote acesta cestiune vitala sa devina unu faptu realu preste cateva dile.

Catu pentru cele-lalte cestiuni cuprinse in mesagiul, de-si urgente si acele, ele insa prin natura loru suntu menite a se desbat in sessiunea ordinaria, care si aceea e aproape caci, partea ce se atinge de finantie, adeca aprobarea creditelor estraordinarie, fiindu unu actu de violare a legilor si a constituitionei nu poate trece camer'a cu usiurintia preste densulu, ca unu actu ce, intre altele, e de datoria camerci a-i da importanta si greutatea sea constituitionala, mai cu sema la prim'a aplicare a constituitionei.

Iera catu pentru legea de armare, de-si nu e cu totulu necunoscuta — caci nu credem sa sia in multu modificata decatul aceea ce s'a mai votat in tempulu lui voda Cuz'a — acesta lege, care negresit va cere totu bani, mai cu sema in ce privesce armatur'a de asemenea e un'a din cele mai importante cestiuni ce ceru scrupululu camerei, caci nu este destulu a dice: armare ! dura trebuie mai intam sa aflam si mediele necesarie, si dupa noi acesta e partea cea mai grea a projectului preste care nu se poate trece in graba. „Nat.“

Messagiul cu care s'a deschisu adunarea deputatilor Mercuri la 25 Octombrie :

Dloru deputati !

„Resursele estraordinarie votate guvernului meu pentru exercitiul anului curentu, fiindu forte restrinse, nu s'au potutu acoperi cheltuile neprevideute, insa de o neaperata trebuinta.

„Guvernul meu pusu astfel in alternativa de a lasa administratiunea in paralisia, prin lipsa de credite indestulatore pentru unele servitie publice cari nu sufereau amanare, seu de a trece preste marginile cifrei acordate de camera a fostu nevo-

ta-lu ei insurandu-se, luau in casetoria pe rivala reposatei.—

Omenii-si siopteau cate si mai cate de morminte femeiei lui Todoranu ...

Strigóea de vitrega, se nesua in totu tipulu se torturedie biela orfana ! — se conturbe diniscea ce pana acum a domni asia dulce intre pareti locuintei parintiesci — a Floricei. — Ostenela nu-i sa indiedaru ! ! . . .

Floric'a ajunse, in crucea ultiei, candu mergea pre drumu; toti omenii, priveau dupa dens'a ! — . . . dar Floric'a neci ca-i baga in séma, ci ochii ei erau atintitii asupra unui jude tineru, ce scoatea apa la boi.

Erá Ionutiu lui Petru — belulu feciorelu, caru'a Floric'a-i aruncă o caulatura lunga si plina fleiubire — era peunulu satului — fiul unui omu forte avutu. —

De odata Ionutiu si Floric'a se intalnescu cu ochii — o rumena colore, mandra, ca si dlorelele, — se lati pe obradiele — ambiloru. —

Sinulu loru incepura a palpită mai rapede.

Armonia ce parea ca a domnitu mai nainte in sinulu fragu a Floricei se conturbă si ore n'a fostu conturbata mai demultu ? !

Pasu-i tremură; d'abia se tine pe pecioare ....

Asia-i dragostea — acum se pare ca o surfața lina; — acum ca furiosulu voetu ce in noptile tempestuoase, resuna prin valle negre.

Floric'a trece ca o sageta pe lunga Ionutiu si nu-i disa, decatul „bona ser'a“.

Elu responsa cu unu grau slabu, tremurandu, multiumescu. —

De ce a trebuitu ei sa se feresea de omeni ? !

De ce n'a fostu iertatu sa-si cadia in bratii ? !

O ! cugeta Ionutiu in tacere; de ce m'ai zidu Dómine ? ! De ce n'ai lasatu se moru, pana n'amu cunoscut'o, decatul sa ne iubim noia asia a scunsu ?

Dar lasa draga Floritia ! veni-va tempula candu nu ne vomu fieri de nimenea si acesti omeni cari ne incongiéra nu-si voru mai siopoti despre noi; — da, da ! asculta anima.. asculta nu bate asia tare in mine . . .

De a suspinat Ionutiu in tacere, si Floric'a, mergandu — n'a fostu eruita, de acele graduri ascunse ale unei animi iubinde, ce nu le aude nime, decatul Ddieu ! —

Dómine ! d'sa Floric'a in sene, ce trai amari !

A nu puté vorbi la olaltal a se fieri de tota umbr'a ! . . . a trece unulu pe langa altulu si . . .

O ! ionutiale draga ! cate chinuri mai trag eu pentru tene !

Si omenii cum cauta la mene si la tene candu se intempla de ne intelnimu !

Cum-si sioptescu ! — Apoi fetele din sata ? !

Cum me pismuescu pentru tene !

Ddieu scia, ca nu te-amu inselat, ci tu dici

si mi-ai disu : o ! te iubescu Florica drage !

N'ai disu tu, ca gandesci totu la mene ? ca chipulu meu te urmeza vecinie ? !

Asia-i ! si eu asemenea-su cuprinsa de unu ce ce nu mi-lu pocia esplica — simtu — ca pentru elu traescu ! simtu ca vieti a lui e a mea.. si mormea ! ?

O ! mormea lui aru si a mea . . .

Atuneci-su fericita — osiora, candu ne potemu intelui ! candu-i pocia caută in ochii albastrii ca cerulu primaverei ! Ce fericie asia si eu se nu fia sierpoic'a ast'de vitrega in lume ! Tatuculu meu e bunu numai ea-lu strica si l'a stricatu ! . . .

(Va urma)

iu, in insusi interesulu ordinei publice, a-si deschide ore-cari credite de stricta necesitate, pana la finele lui Octombrie, reservandu-si a cere pentru acesta unu bila de indemnitate, precum si creditele trebutniciose pana la finele acestui an.

Convocandu-se astazi in sessiunea estraordinaria, pentru ca sa dati guvernului Meu mijlocele necesarie spre a putea satisface cerintele diferitelor servitie publice pana la finele anului, ve invita, Dloru deputati, a ve ocupata totu de odata, si de urgentia, cu urmatorele proiecte de legi privitoare la politia rurala; la imbunatatirea armelor, la completarea si la remonta armatei noastre; la concessiunea unui resou de cati ferate intre Sucava, Iasi, Galati, Focsani si Bucuresti, menite a da o satisfactiune reale intereselor mai cu sema ale Romaniei de dincolo de Milcovu, pentru care concessiune, guvernul Meu a si incheiat o conventiune provisoria; precum si la diferitele concessiuni acordate sub regimile trecute, cari reclama o solutiune catu mai neintarditata.

Ddieu sa binecuvinteze luerarile Dvostre.

Sessiunea estraordinaria a adunarii deputatorilor este deschisa.

Datu in Bucuresti, la 25 Octombrie 1867.

CAROLU.

Stefanu Golescu, D. Bratianu, D. Gusti, Colonelu Adrianu, Al. Teriakiu, Gr. Arghiropolu, Nr. 1.550

Nr. 30—2 Concursu.

Pentru ocuparea statiunii vacante de invetitoriu in comunitatea gr. or. Sacosiu ungurescu, ce e ingremiata maritului comitatului Temisiului si protopresbiteratului gr. res. alu Lugosului, se scrie prin acelsa concursu.

Cu aceasta statiune suntu impreunate urmatorele emolumente anuale:

a) bani gata: 73 fl. 50 xr. v. a.

b) in naturalu: 16 metri de grâu, 16 metri de cuceruzu, 100 ponti de clisa, 50 p. de sare, 10 p. lumini, 8 stangeni de lemn si 2 jugere de livada.

Doritorii de a ocupata acestu postu de invetitoriu voru avea a inzestrata petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuvantul, cu estras de boala,

cu atestatul despre absolvarea cu spori bunu a cursului pedagogicu in institutul preparandial din Aradu, apoi despre servitiul de pana acum si purtarea loru morale si politica; si astfelu inzestrata le voru substerne Venerabilului Consistoriu dreptu maritoriu alu diecesei Caransebesiului pana in 20 Novembre a. c. calend. vechiu.

Caransebesi, 19 Octobre 1867.

Consistoriul diecesei Caransebesiului.

Nr. 30—2 Concursu.

Devenindu vacante urmatorele statiuni invetitoriesci:

- Gloeden-Gilesi cu salariu anualu 130 fl. v. a. 40 ferdele bucate, lemn si quartiru.
- Campuri cu 100 fl. v. a. 80 ferdele, lemn si quartiru.
- Bodz cu 80 fl. v. a. 80 ferdele, lemn si quartiru.
- Godinesci cu 60 fl. v. a. 60 ferdele, lemn si quartiru.
- Certeju de Josu cu 50 fl. v. a. 50 ferdele, lemn si quartiru.

Doritorii de a ocupata vre-unul din aceste posturi, pentru care se deschide concursu pana la 15 Novembre a. c. c. n. au de a-si tramite atestatele timbrate la subscrisulu Inspectoratu scol. distr.: Atestatul de botediu, testimoniu despre absolvirea cursului pedagogicu, si carte de moralitate.

Iulia 25 Octobre 1867.

Ioanne Orbonasius
Prot. si Ins. scol. distr.

Nr. 32—1 Concursu.

Pentru ocuparea statiunii invetitoriesci la scola comunala gr. or. din Petrila, se deschide concursu pana in 15 Noy. a. c. c. n.

Cu acestu postu e impreunat unu salariu anualu de 180 floreni v. a. cortelu liberu si lemnle trebutniciose pentru focu.

Doritorii de a ocupata acestu postu voru adresata subscrisului concursele loru pana la terminulu susu insemnatu, instruite cu atestatele necesarii despre calificatiune.

Hatiegu in 22 Octobre 1867.

Ioann Ratiu

Protopopu gr. or. si Insp.
distr. de scole.

Nr. 32—1 Edictu.

Ann'a Ioann Macrea maritata Vasiliu Magen din Satcelu, carea de trei ani parasindu cas'a, pre barbatu si patria, au trecutu in Romani'a fara a se sci de fatia loculu petrecerei ei, se provoca prima cesta, ca in terminu de siiese luni dela datulu de fatia sa se presenteze inaintea forului matrimoniale subscrisu, pentru ca la din potriva si fara de ea se voru etari cele de lege prescrise.

Sabiul 1 Novembre 1867.

Forulu matrim. gr. res. alu Protopopiatului tract. Sabiului I.

Ioann Hannia
Protop. gr. or.

Nr. 20—3 Edictu.

Savu Campeanu din Ogn'a, care cu necredinta de 6 ani parasi pre legiuia sea femeia Maria Stoia totu de acolo, fara ca sa se scia loculu petrecerei lui, se provoca prin acesta, ca in restempu de siiese luni dela datulu de fatia sa se presentedie inaintea subsemnatului Foru protopopescu, caci la din contra procesulu matrimoniale asupra-i porntu, se va decide si in absentia densului — amesurat SS. Canone ale bisericei noastre dreptu credinciose.

Scaunulu protopopescu gr. res. alu Tractului Mercurei.

Sabiul, 1 Octobre 1867.

Petr. Badila, Protopop.

Nr. 31—1 Edictu.

Ioann Dicu din Fisieru Scaunulu Cohalmului eu nedreptate parasindu-si legiuia sea muiere pre Dominic'a Dicu totu din Fisieru, au pribegit u nescindu-se loculu unde traieste de 7 luni de dile, se citeza: ca sub terminu de unu anu si o zi sa se infatiosiedie la subscrisulu Scaunu Protopopescu ca sa stee fatia cu muierea sea, caci la din contra: in intielesulu SS. canone ale bisericei noastre gr. or. se va hotari papa radicata asupra-i si fara de elu.

Scaunulu Protopopescu gr. or. alu Cohalmului.

Draosu 24 Octobre 1867.

Ioann Iosifu Adm. Protop.

ASSICURAZIONI CU PRIVIL. C. R. IN TRIEST.

intemeiata in anulu 1831,

cu unu fondu de sigurantia dupa bilantiulu, publicatu in 4 Novembre 1866, de 24,463,860.

primesce pentru premiu forte potrivite:

a) asecurantii contra pagubirilor prin focu;

b) asecurantii pentru vieti a omelilor, cu si fara profitu, de capitale, pensiuni si rente, precum si asecurantii de zestre.

Societatea, indreptata de a exercera totu plasele de asecurantia, cari suntu iertate dupa legi, au fostu dintre totu institutele austriace de asecurantia cea d'antaiu, carea au introdusu asecurantiele vietiei si au purtat inca din incepere neintreruptu grija pentru ele, ca sa ofere participatorilor totu comoditatatile ce suntu impreunate cu o soliditate duratoare a societatii.

Intre combinatiunile diferite ale asecurantielor pentru casulu de mōte ne oferesce la tariful II. cu profitu inlesniri deosebite, denoteate la cea din urma da societatea participatorilor din profitulu, ce resulta, 75%, prin ceea-ce se reduce plat'a premielor la o suma cum se poate de mica.

In anulu 1862 se urca profitulu de impartire la $74\frac{2}{100}$ proc. in anulu 1863. se urca profitulu acesta chiaru si la $98\frac{6}{100}$ proc.; in anulu 1864 la $70\frac{83}{100}$ proc.; in anulu 1865 la 13 proc. si in anulu 1866 la $25\frac{6}{100}$ proc. ale premielor platite. Forte observabili este, ca dauna (paguba) ce se poate face intr'unu anu o purta institutul singuru; folosulu acesta este forte mare, de ore-ce bilantiulu se incheie din anu in anu, eara profitulu ce se cuvine in privintia politielor, cari perdu valoarea prin mortea asecuratului seu prin inceatarea de a plat'i premiele, trecu in proprietatea celorulalii participatori.

In ce mēsa urcata a esperimentat societatea folosint'a sea se vede de acolo, ca ea au platit deja dela incepertulu ei

63,945,001 f.

pentru daune in urm'a mortiei a **3555** parlite asecurate **3,823,446.**

Reservele cari se urea

la **12,684,750 f.**

precum si celealte fonduri

mai multe

819 milione florini,

cu unu venit de premii si interese de

8,000,000 florini,

in care insa nu se cuprinde si sum'a cea insemnata a tontinelor si a veniturilor pre vietia.

Ajudecarea acesta via ne da documentulu celu mai adeverat despre increderea din tota partile, de carea se bucura societatea in urm'a apretinirei acurate a soliditatiei administrarei sele interne, earaprin sumele enorme de garantia se oferesce publicului tota sigurantia, ce se poate dori.

Subscrisa agentia principală se recomenda dara onoratului publicu, doritoriu de asecurantia, a se adresá in ori-ce casu catre dens' si ea este gata de a servi cu ori-ce informatiuni in privintia acesta Sabiu in 10/11 1867.

Agentia principale a asecurantiei generali cu privilegiu c. r. in Triest:

Paulu Nendvich.